

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ

Haku

Museoiden valtiosuuden piiriin hakeminen vuodesta 2020 alkaen 14.01.2019 - 20.02.2019 16:15

Hakijan nimi

Helsingin kaupunki

Osoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Sähköposti

helsinki.kirjaamo@hel.fi

Puhelinnumero

09 310 1691

 Annan suostumukseni hakemusta koskevien päätösten sähköiseen tiedoksiintoon.

Käyttötarkoitus

Museoiden valtiosuuden piiriin hakeminen vuodesta 2020 alkaen

Haettavan avustuksen määrä

,00 €

Museota koskevat tiedot

Museota koskevat tiedot

Museon nimi	Helsingin kaupunginmuseo	
Y-tunnus	0201256-6	
Lähiosoite	PL 17401	
Postinumero		00099
Postitoimipaikka	Helsingin kaupunki	
Toiminnasta vastaavan johtajan sähköpostiosoite	tiina.merisalo@hel.fi	
Toiminnasta vastaavan johtajan puhelinnumero		0931036485
Museon yleinen sähköpostiosoite	kaupunginmuseo@hel.fi	
IBAN-tilinumero	FI06 8000 1200 0626 37	
Pankin BIC-koodi	DABAFIHH	

Onko ylläpitäjä verohallinnon arvonlisäverorekisterissä valtiosuuteen oikeuttavasta toiminnastaan?

Kyllä

Onko ylläpitäjä saanut valtiosuutta museotoiminnastaan vuonna 2018?

Kyllä

Museon ammatillistuminen lyhyesti kuvattuna

Museotoiminta alkoi jo vuonna 1906 Muinaismuistolautakunnan perustamisella tehtävänään dokumentoida muuttuvaa Helsinkiä. Kaupunginmuseo perustettiin jatkamaan toimikunnan työtä v. 1911 ja ensimmäinen näyttely avattiin 1912 Hakasalmen huvilassa.

Yli sadassa vuodessa museo on ammatillistunut ja kasvanut yhdeksi Suomen suurimmista museoista. Museota johdettiin sivutoimisesti 1911-49 kulttuuriperintöammattilaisten toimesta, mutta varsinainen nykyaikainen ammatillistuminen alkoi vuodesta 1949, jolloin museolle saatiin ensimmäinen täyspäiväinen museonjohtaja, ja kokoelma-, kuva-arkisto- ja näyttelytoiminta alkoivat vähitellen eriytyä. Jo vuonna 1971 museossa oli museonjohtajan lisäksi museoamanuenssi, kolme museoassistenttia, arkistojärjestäjä sekä kaksi muuta työntekijää. Museoammatillisen koulutuksen saaneita oli siis tuolloin viisi henkeä.

Nykyisen toimintasäännön mukaisesti kaupunginmuseo huolehtii kaupungin museopalveluista ja kulttuurihistoriallisesta kokoelmasta sekä kulttuuriympäristön vaalimisesta. Kaupunginmuseo on toiminut maakuntamuseona vuodesta 1981.

Museon ylläpitäjän säännöt

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ

Museon ylläpitäjänä on kunta tai kuntayhtymä taikka sellainen yksityinen yhteisö tai säätiö, jonka sääntömääräisiin tehtäviin kuuluu museotoiminnan harjoittaminen tai museon ylläpitäminen

Kyllä

Lainaus tätä koskevasta kohdasta säännöissä (ml. kunnalliset säännöt)

KAUPUNGIN HALLINTOSÄÄNTÖ 13.6.2018, 4. luku 7 §:

"Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala ylläpitää ja parantaa eri-ikäisten helsinkiläisten mahdollisuuksia henkiseen ja fyysiseen hyvinvointiin, sivistymiseen sekä aktiiviseen kansalaisuuteen ja tukee Helsingin elinvoimaisuutta.

Toimiala vastaa kirjastoaineistosta, museo- ja taidemuseokokoelmista ja kulttuuriperinnön ylläpitämisestä. Toimiala huolehtii kulttuuriympäristön vaalimiseen liittyvistä viranomaistehtävistä.

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala toimii kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan alaisuudessa.

Kulttuuripalvelukokonaisuus vastaa kaupungin kulttuuripolitiikasta sekä kulttuuri-, orkesteri-, museo- ja taidemuseotoiminnoista. Kulttuuripalvelu-kokonaisuus vastaa sille kuuluvista valtakunnallisista ja alueellisista erityistehtävistä, joista laeilla erikseen säädetään."

KULTTUURIN JA VAPAA-AJAN TOIMIALAN TOIMINTASÄÄNTÖ, 14.11.2018, luku 3.2:

"Kaupunginmuseo huolehtii kaupungin museopalveluista ja kulttuurihistoriallisesta kokoelmasta, kulttuuriympäristön vaalimisesta. Kaupunginmuseo toimii maakuntamuseona. Kaupunginmuseota johtaa museonjohtaja. Museonjohtaja vastaa asetuksessa määritellyn

maakuntamuseotoiminnan toteuttamisesta. Museonjohtaja suorittaa kulttuurijohtajan määräämät tehtävät.

Kaupunginmuseon yksiköt ovat kulttuuriperintöyksikkö ja yleisöpalvelut.---

Näiden tiimirakenteesta ja tehtävistä myös määrätään tarkemmin toimintasäännössä.

Museon kokoelman säilyminen museokokoelmana on turvattu myös museon lopettaessa toimintansa

Kyllä

Lainaus tätä koskevasta kohdasta säännöissä

Kaupungin hallintosääntö 13.6.2018, 4. luku 7 §:

"Toimiala vastaa kirjastoaineistosta, museo- ja taidemuseokokoelmista ja kulttuuriperinnön ylläpitämisestä." Tämä on tulkittu vastuuksi huolehtia kokoelmista kaikissa tilanteissa.

(Huom. Tässä ei ole haluttu myöskään antaa siementäkään ajatuksesta, että yli satavuotiaan kulttuurilaitoksen voisi lopettaa. Helsinki on historiansa tunteva ja sitä arvostava sivistyskaupunki.)

Museota ei ylläpidetä taloudellisen voiton tavoittelemiseksi

Kyllä

a) Säännöistä tai yhtiöjärjestyksestä käy ilmi, että toiminnan tarkoitus on muu kuin voiton tavoittelu

Lainaus tätä koskevasta kohdasta säännöissä

b) Säännöissä tai yhtiöjärjestyksessä todetaan mahdollisen ylijäämän käytöstä, mahdollisten rahastojen varojen käytöstä sekä varojen käytöstä yhteisön tai säätiön toiminnan lakkauttamisen tai purkamisen yhteydessä

Lainaus tätä koskevasta kohdasta säännöistä

Museon hallinto ja talous

Museolla on toimintaa ohjaavat säännöt, joissa sen vastuualue on määritelty

Kyllä

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ

Museolla on toiminnasta vastaava päätoiminen johtaja

Kyllä

Mistä alkaen museolla on ollut päätoiminen johtaja?

Vuodesta 1949

Johtajan tehtäväkuvaus ja museota koskeva päätöksentekojärjestelmä kuvattuna lyhyesti

Toimintasäännön mukaisesti: Kulttuuripalvelukokonaisuuteen kuuluva kaupunginmuseo huolehtii kaupungin museopalveluista ja kulttuurihistoriallisesta kokoelmasta, kulttuuriympäristön vaalimisesta. Kaupunginmuseota johtaa museonjohtaja. Museonjohtaja vastaa asetuksessa määritellyn maakuntamuseotoiminnan toteuttamisesta ja suorittaa kulttuurijohtajan määräämät tehtävät.

Museonjohtaja toimii myös kulttuuri- ja kirjastojoaksen esittelijänä sekä virkamiesvalmistelijana kulttuurin ja vapaa-ajan lautakunnalle.

Operatiivista päätöksentekoa henkilöstö- ja talousasioissa on delegoitu eri tasoille, tiimivastaavista yksikönpäällikköihin, museonjohtajalle, kulttuurijohtajalle, toimialan hallintopäällikölle ja toimialajohtajalle. Museon kulttuuriperintöyksikön kulttuuriympäristöpäällikkö antaa tiimin vastuulle kuuluvat viranomaislausunnot.

Päätökset valtionosuuden piirin hakeutumisesta tekee kaupungin rahoitusjohtaja, joka delegoi sen toimialajohtajalle.

Museon toiminnalle on taloudelliset edellytykset

Kyllä

Museon kokonaismenot

7 564 739,00 €

Museon tulot

Valtion tuki	1415202
Kunnan tuki	5749662
Ylläpitäjänä toimivan yksityisen yhteisön tai säätiön oma rahoitus	
Muut tulot (ml. museon oman toiminnan tulot ja varainhankinta)	399875

Mikäli ylläpitäjä on säätiö, säätiön pääoma

€

Mikäli ylläpitäjä on yksityinen yhteisö, edeltävän tilikauden voitto tai tappio

€

Onko museo kunnan tai muun julkisen tahon säännöllisen tuen piirissä?

Kyllä

Jos vastasit edelliseen kysymykseen kyllä, mistä vuodesta alkaen?

1 911

Museolla on monivuotinen tavoitteita, toimintaa ja taloutta koskeva suunnitelma

Kyllä

Museon henkilöstö

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ

Museolla on vähintään kaksi päätoimisessa palvelussuhteessa työskentelevää museoalan asiantuntijaa, joilla on soveltuva korkeakoulututkinto sekä suoritettut museologian perusopinnot

Kyllä

a) Mistä alkaen edellytys on täyttynyt?

1971-

b) Päätoimisen museoalan asiantuntijahenkilöstön määrä yhteensä

37,2

c) Jos päätoimisia museoalan asiantuntijoita on kaksi, onko toinen näistä museon johtaja

Kyllä

Museolla on riittävä määrä muuta henkilöstöä

Kyllä

Muu henkilöstö, määrä yhteensä

30 htv

Museon kokoelma

Museolla on kokoelma

Kyllä

Museon kokoelman laajuus

Esineitä	453618
Taideteoksia	6165
Valokuvia	1000053
Luonnontieteellisiä näytteitä	0
Muuta aineistoa	93106

Keskeinen kokoelma

Museon/museon ylläpitäjän omistama	Osittain museon/museon ylläpitäjän omistama, osittain hallinnoitu sopimuksen/sopimusten perusteella	Hallinnoitu sopimuksen/sopimusten perusteella
	X	

Sopimuksella hallinnoitavan kokoelman

Osuus (%) museon kokoelmista (arvio)

Omistajataho/omistajatahot

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ

Miten kokoelman säilyminen museokokoelmana on turvattu omistavan tahon toiminnan päättyessä tai sopimuksen päättyessä?

Kaupungin hallintosääntö 13.6.2018, 4. luku 7 §:

"Toimiala vastaa kirjastoaineistosta, museo- ja taidemuseokokoelmista ja kulttuuriperinnön ylläpitämisestä."

Tämä on tulkittu vastuuksi huolehtia kokoelmista kaikissa tilanteissa.

(Huom. Tässä ei ole haluttu myöskään antaa siementäkään ajatuksesta, että yli satavuotiaan kulttuurilaitoksen voisi lopettaa. Helsinki on historiansa tunteva ja sitä arvostava sivistyskaupunki.)

Museolla on kokoelmapoliittinen ohjelma

Kyllä

Tarkemmat tiedot kokoelmapoliittisesta ohjelmasta:

Ohjelma on laadittu	2012
Ohjelma on päivitetty/päivitetään	2020

Museon toiminta ja tilat

Museo on avoinna yleisölle säännöllisesti ja sen toiminta on ympärivuotista

Kyllä

Tarkemmat tiedot museon avoinna olosta

Museolla on yksi tai useampi ympärivuotisesti yleisölle avoin Kyllä
museokohde, jolla on säännöllinen avoinna oloaika
Museon toiminnan ympärivuotisuus on järjestetty muulla
tavoin

Jos museon toiminnan ympärivuotisuus on järjestetty muulla tavoin, niin miten

Museon kokoelmat ovat museon käyttäjien tavoitettavissa

Kyllä

Tarkemmat tiedot kokoelmien tavoitettavuudesta

Kokoelmien tutkimus- ja muu käyttö on järjestetty museon tiloissa	Kyllä
Kokoelmat on luetteloitu sähköisesti, % kokonaismäärästä	Kyllä 13,5 %
Kokoelmat ovat tietoverkon kautta saavutettavissa, % kokonaismäärästä	Kyllä 4,5 %

Museon tilat ovat tarkoituksenmukaiset

Kyllä

Lyhyt kuvaus tiloista (laajuus ja arvio tarkoituksenmukaisuudesta)

Museolla on viisi museokohdetta ja kaksi kokoelmakeskusta, joiden yhteenlaskettu neliömäärä n. 14 517 m². Museon 2016 avattu lippulaiva on Aleksanterinkatu 16:ssa sisältäen näyttely-, yleisö-, arkisto-, ja toimistotiloja yht. n. 3 500 m², joista n. 1 400 m² on yleisölle avointa tilaa. Muut toimipisteet: Hakasalmen huvila toimii vaihtuvien näyttelyiden tilana ja sen sivurakennus toimisto- ja sosiaalitalan; Ruiskumestarin talo on kantakaupungin vanhin paikallaan säilynyt puurakennus ja toimii interiöörinäyttelyä; Työväenasuntomuseo toimii niinikään interiöörimuseona; Ratikkamuseo toimii Töölössä ppp-yhteistyössä Kulttuurikeskus Korjaamon kanssa; Kaupunginmuseolla ja HAMilla on yhteinen suuri ja ajanmukainen kokoelmakeskus Turvalaaksossa, Suomen Pankin tiloissa; Hyrylässä sijaitsee museon toinen, pääasiassa raitiovaunuja ja muita ajoneuvoja sisältävä kokoelmakeskus.

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ

Valtionosuuden tarpeellisuus

Lyhyt perustelu museon toiminnan merkityksestä valtionosuuden tavoitteiden kannalta

Helsingin kaupungin museo on ainoa Helsingin kaupungin historiaan ja kulttuuriperinnön tallentamiseen ja esittämiseen keskittynyt museo Suomessa. Sen tuottamat museopalvelut ovat monipuoliset, kattavat ja korkeatasoiset.

Museon toiminnalla on suuri merkitys paikallisille asukkaille, mutta myös laajemmin toimialueelleen ja pääkapunkiroolin kautta myös muille suomalaisille ja täällä vieraileville. Maakuntamuseona sen toiminta ulottuu metropolialueelle ja Keski-Uudemaan kuntiin.

2018 sen kaikkien museoiden yhteenlaskettu kävijämäärä oli noin 445 000, lippulaivan ollessa Suomen suosituin museokäyntikohte.

Museolla on merkittävä rooli metropolialueen isona ja laaja-alaisesti toimivana museona. Se toimii kulttuuriperinnön eri osa-alueilla ja kehittää toimintaansa jatkuvasti esimerkillisesti.

Suomen suurimpiin kuuluvat kokoelmat tarjoavat hyvän kattauksen erityisesti Helsingin vaiheista ja ilmiöistä, mutta myös laajemmin suomalaisesta kulttuurihistoriasta. Museolla on myös valtakunnallista kehittämisroolia esim. kokoelmapolitiikan osalta (TAKO, poistohankkeet).

Museon näyttely- ja tapahtumatoiminta on monipuolista, osallistavaa, elämyksellistä ja ajankohtaista ja se tarjoaa vetovoimaisia sisältöjä kotikaupunkia laajemmallekin yleisölle.

Kokoelmien digitoinnissa ja avaamisessa museo on ollut edelläkävijä, samoin myös museopedagogisessa toiminnassa.

Museo on monipuolinen oppimis- ja hyvinvointiympäristö eri väestöryhmille ja työtä tehdään paljon myös museon seinien ulkopuolella.

Museon oman tutkimustyön painopiste on kokoelmissa ja kulttuuriympäristössä, mutta se tekee aktiivisesti tutkimusyhteistyötä myös yliopistojen ja korkeakoulujen kanssa.

Kulttuuriympäristön ja -historian osaaminen toimii pohjana myös museon mittavalle asiantuntija- ja viranomaistyölle.

Kaikessa toiminnassaan museo pyrkii vuorovaikutteisuuteen ja osallisuuden toteutumiseen.

Valtakunnallinen vastuumuseotehtävä

Museon nimeämistä valtakunnalliseksi vastuumuseoksi haetaan seuraavalle erikoisalalle

Lyhyt kuvaus museon hakemasta valtakunnallisesta vastuumuseotehtävästä ja toimialan rajauksesta erikoisalallaan

Hakijan arvio vastuumuseotehtävän hoidon edellyttämästä valtionosuuden harkinnanvaraisesta korotuksesta vuonna 2020

€

Alueellinen vastuumuseotehtävä

Alueellisen museotoiminnan edistämistehtävä

Kyllä

Esitys toimialueeksi

Keski-Uusimaa: Helsinki, Espoo, Vantaa, Kauniainen, Tuusula, Kerava, Järvenpää, Hyvinkää, Nurmijärvi, Mäntsälä.

Perustelu, mikäli esitetty toimialue on museon sijaintimaakuntaa laajempi/suppeampi

Nykyistä vakiintunutta jakoa 2,5 kolmeen alueelliseen vastuumuseoon on perusteltua jatkaa, koska näin pystytään parhaiten varmistamaan Uudenmaan alueella tarvittavien palveluiden ja asiantuntemuksen saavutettavuus ja onnistuminen. Kaikilla toimijoilla on oman alueensa paras asiantuntemus, omat vakiintuneet verkostonsa ja yhteistyömallinsa sekä toiminnan edellyttämät aineistot. Lisäksi Helsingin, Espoon ja Vantaan muodostama metropolialue yhdessä radan varren kuntien kanssa muodostaa Suomen voimakkaimman kasvualueen niin väestöllisesti kuin taloudellisestikin, ja voimavarojen on oltava oikeassa suhteessa väestömäärään ja aluekehitykseen.

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ

Hakijan arvio tehtävän hoitoon käytettävistä henkilöstöresursseista

Vuonna 2020 yhteensä	2,5
Vuonna 2021 yhteensä	2,5
Vuonna 2022 yhteensä	2,5

Alueellinen kulttuuriympäristötehtävä

Kyllä

Esitys toimialueeksi

Keski-Uusimaa: Helsinki, Espoo, Vantaa, Kauniainen, Tuusula, Kerava, Järvenpää, Hyvinkää, Nurmijärvi, Mäntsälä. Espoon ja Vantaan kanssa voidaan solmia kulttuuriympäristötehtävien työnjako- ja yhteistyösopimus, jolla taataan nykyisten voimavarojen ja asiantuntemuksen säilyminen metropolialueella.

Perustelu, mikäli esitetty toimialue on museon sijaintimaakuntaa laajempi/suppeampi

Nykyistä vakiintunutta jakoo kolmeen alueelliseen vastuumuseoon on perusteltua jatkaa, koska näin pystytään parhaiten varmistamaan Uudenmaan alueella tarvittavien palveluiden ja asiantuntemuksen saavutettavuus ja onnistuminen. Kaikilla toimijoilla on oman alueensa paras asiantuntemus, omat vakiintuneet verkostonsa ja yhteistyömallinsa sekä toiminnan edellyttämät aineistot. Lisäksi Helsingin, Espoon ja Vantaan muodostama metropolialue yhdessä radan varren kuntien kanssa muodostaa Suomen voimakkaimman kasvualueen niin väestöllisesti kuin taloudellisestikin, ja voimavarojen on oltava oikeassa suhteessa väestömäärään ja aluekehitykseen.

Hakijan arvio tehtävän hoitoon käytettävistä henkilöstöresursseista

Vuonna 2020 yhteensä	16
Vuonna 2021 yhteensä	18
Vuonna 2022 yhteensä	18

Alueellinen taidemuseotehtävä

Esitys toimialueeksi

Perustelu, mikäli esitetty toimialue on museon sijaintimaakuntaa laajempi/suppeampi

Hakijan arvio tehtävän hoitoon käytettävistä henkilöstöresursseista

Vuonna 2020 yhteensä	
Vuonna 2021 yhteensä	
Vuonna 2022 yhteensä	

Liitteet**Hyväksynät**
 Hakemus on hyväksytty yhteisön allekirjoitussääntöjen mukaisesti
Liitteet

Otsikko	Tiedosto	Päiväys
Ylläpitäjän säännöt	hgin_hallintosaanto_2018_06_13.pdf	11.02.2019
Museon toimintasääntö	Toimintasääntö 14.11.2018.pdf	11.02.2019

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ

Tilinpäätös, tase ja toimintakertomus	Tilinjaapas_2017.pdf	08.02.2019
Taloussarvio ja toimintasuunnitelma	Kuvan Toimintasuunnitelma ja tulosbudjetti 2019.pdf	11.02.2019
Taloussarvio ja toimintasuunnitelma	Kaupunginmuseo_tulosbudjetit_2019.pdf	11.02.2019
Toimintaa ja taloutta koskeva monivuotinen suunnitelma	Investointiohjelma 2019_2028 irtain omaisuus.pdf	11.02.2019
Toimintaa ja taloutta koskeva monivuotinen suunnitelma	KUVA_TAE_2019_ja_TS_2019_21.pdf	08.02.2019
Kokoelmapoliittinen ohjelma	Kokoelmapoliittikka valmis 2014_2018.pdf	07.02.2019
Selvitys alueellisen vastuumuseon edellytysten täyttymisestä (Liite 1)	Lomake Alueellinen_liite1.docx	11.02.2019
Alueellinen suunnitelma (Liite 2)	Alueell vastuum Liite 2.docx	11.02.2019